

BEMUTATJUK

Cselényi Nóra

2013. március 15-én Jászai Mari-díjat kapott Cselényi Nóra színész, jelmeztervező, a Kaposvári Csiky Gergely Színház munkatársa. Ebből az alkalomból kértük a művésznőt, hogy mutakozzon be lapunk olvasóinak

Miskolcon születtem, ahol később elvégeztem a Zeneművészeti Konzervatórium nagybőgő szakát. 1973 és 1975 között – középiskolai éveim vége felé – a helyi Manézs Színház tagja voltam, ami egy híres és elismert amatőr társulat volt a maga idejében. Nagybőgöztem egy néptáncosokat kísérő zenekarban is. Az együtttest Lengyel Pál – a Manézs Színház vezetője – felkérte, hogy vegyen részt egy, a Bereményi Géza–Cseh Tamás páros által írt darabnak színrevitelében. Bár a közös produkció végül nem jött létre, én csatlakoztam a színházhoz, és több előadásban dolgoztam színészként.

A miskolci társulásból Zsámbéki Gábor és Ascher Tamás a kaposvári Csiky Gergely Színházba szerződtetett mint csoportos szerep-

lőt. Az első előadás, amiben itt játszottam, Arnold Wesker *A konyha* című darabja volt, Babarczy László rendezésében. Ezután számos előadásban részt vettem, és színész I. képesítést szereztem.

A jelmeztervezés akkor kezdett el érdekelni, amikor Keserű Ilona festőművész díszlet- és jelmeztervezőként dolgozott a színházban. Csodáltam a művészetét, és izgalmasnak tartottam a munkafolyamatot is, ahogy próbáról próbára egyeztetett a rendezővel. Mindezt látva abban reménykedtem, hogy egyszer én is dolgozhatok mint jelmeztervező.

A kaposvári színházban lehetőségünk volt olyan kísérleti előadásokat létrehozni, amiket éjjel próbáltunk, és ezért „fekete produkció”-nak neveztük őket. Ha az adott előadás tetszett a vezetőségnek, műsorra is tűzték azt. Ilyen keretek között rendezte meg Lázár Kati García Lorca *Bernarda Alba háza* című színdarabját. Ahogy a próbákat néztem, úgy éreztem, hogy a ruhák nem felelnek meg az előadásnak dramaturgiailag. Ezt mondtam is Katinak, aki ezen felbuzdulva rám bízta a feladatot. Amikor végül a vezetőség megnézte az előadást, mind a mű, mind az én jelmezeim elnyerték a tetszésüket. Ennek köszönhetően Ascher Tamás felkért egy nyári előadás,

Szabó Magda: Tündér Lalal, Kaposvár

Kiss Csaba: Veszedelmes viszonyok, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet

Lehár Ferenc: Víg özvegy, Kaposvár

Euripidész *Alkésztisz* című művének jelmeztervezésére, majd később dolgozhattam a Babarczy László által rendezett *Szent Johánában* is.

Azóta folyamatosan tervezek jelmezeket, azt hiszem, megtaláltam a helyemet az életben és a színházban. Élvezet az egészet átlátni, végiggondolni, hogy melyek azok a pontok, ahol tudom az egész előadást segíteni. Egy ideig párhuzamosan dolgoztam színésznőként és tervezőként is, de végül egyértelművé vált, hogy a jelmeztervezés az én utam.

Azt gondolom, hogy bizonyos szempontból a jelmeztervező munkája olyan, mint a turistajelzés, tehát nem önálló képzőművészet, hanem irányt mutat a nézőnek ahhoz, hogy a rendező gondolatmenetére ráhangolódjon, a színésznek pedig segítséget nyújt a

karakterének felépítésében, legalábbis ez a célom.

Ezt valahogy úgy kell elképzelni, hogy a jelmezeknek is van egy sajátos dramaturgiájuk, mint például a színdramaturgia, ami fontos szerepet játszik abban, hogy mi az vagy ki az, akit egy adott szituációban ki kell emelni egy bizonyos szempont- és viszonyrendszer alapján. Figyelembe kell vennem, hogy egy szereplő honnan hova jut el a maga karakterében, milyen irányban fejlődik, változik, s hogy milyen egymáshoz képest a figurák viszonya. Ez természetesen egy kényes egyensúly, érezni kell, hogy hol a határ; hogy a ruhák mindvégig szolgálják a szerepet, és ne játsszák el a színész helyett. Mindez a rendezővel való hosszas beszélgetések után születik meg és alakul ki, amikor már átlátom, hogy mi az, amit ő szeretne mondani

az előadással. Fontosnak tartom azt is, hogy jelen legyek a próbafolyamat ideje alatt. Hiszen lehetséges, hogy a színész egyéniségével és játékaival más impulzusokat ad, és én ehhez képest igyekszem úgy alakítani a ruhájukat, hogy az inspirálja őket a szerepük felépítésében.

Természetesen kell, hogy a jelmezek illeszkedjenek a díszlet látványvilágához is.

Megemlíteném a Kelemen József által rendezett *Tündér Lalát*. Szabó Magda könyvében gyönyörűen leírja, hogy tündérország szép és színes, de mi ezt a színpadon úgy oldottuk meg, hogy ez a világ ugyan szép, de fehér, vegytiszta és hideg, ellentétben az emberek világával, ami tele van színekkel. A gyerekek, bár nem fogalmazzák meg magukban, érezhetik, hogy miért vágyik Lala az emberek közé.

Imádkok gyerekelőadásokat tervezni, hiszen a mai gyerekek figyelmét különlegesen nagy kihívás lekötni. Használják a számítógépes játékok és az egyéb új technológiák fejlett világát, mégis – szerintem – amivel meg lehet őket fogni, az a látvány, hogy valódi, akár kézzel fogható csodát lássanak. Azt gondolom, hogy ha ez az első pillanatban le tudja őket kötni, sokkal inkább oda tudnak figyelni az előadásra, sokkal inkább be tudják azt fogadni.

Szeretem a munkám minden mozzanatát és kihívását, annak ellenére, hogy például anyagvásárláskor sokszor meg kell alkudnom az anyagi keretek miatt, vagy egyszerűen azért, mert nincs az elképzelésemnek megfelelő anyag. Ez mindig nagyon nehéz döntés, de meg kell találnom a még elfogadható megoldásokat. Ezután a varrodába megyek, ahol sok jó színházi szabóval és szakemberrel dolgozhatok együtt.

A 2012/2013-as évadban jelmezeim különböző színházakban is láthatóak. A kaposvári színházban három produkciót terveztem: Szabó Magda–Egressy Zoltán: *Tündér Lalát* Kelemen József rendezésében, a *Holt-nemvoltját* Váradi R. Szabolcs rendezésében, valamint a Gádor Béla–Tasnádi István: *Othello Gyulaházán* című előadást Göttinger Pál rendezésében. A Nemzeti Színházban Móricz Zsigmond *Úri muriját* terveztem Bezerédi Zoltán invitálására, s ugyanitt Sütő András *Egy lócsiszár virágvasárnapját* Znamenák István rendezésében. A zalaegerszegi Hevesi Sándor Színházban a Sztarenki Pál rendezte Krusovszky Dénes *Az üveganya* című előadásában dolgoztam, valamint az April De Angelis *Színésznők* című produkciójában is. Ebben az évadban terveztem a Szabadkai Népszínházban, Mezei Zoltán rendezésében Szirmai Albert *Mágnás Miska* című operettjét, >

› valamint Az Orlai Produkciós Iroda a Belvárosi Színházban bemutatott Avery Corman: *Kramer kontra Kramer* című Rába Roland által rendezett előadást is.

Nagyon boldog és hálás vagyok azért, hogy állandó szerződésben lehetek egy kőszínháznál, és azért is, mert más színházakban is dolgozhatnak vendégként.

Nagyon meglepett, hogy megkaptam a Jászai Mari-díjat, mert ezt általában inkább színészek kapják. A kaposvári színház igazgatója, Rátóti Zoltán terjesztett fel a kitüntetésre, aminek már önmagában is nagyon örültem. Boldog voltam, amikor megkaptam, és jó, hogy odafigyelnek arra, hogy egy tervező is sokat hozzátehet egy előadáshoz. Nagyon

jólesett maga a díj, de ugyanúgy a felém áramló szeretet, a sok gratuláció az ismerőseim, barátaim és kollégáim részéről.

A következő bemutatóm Goldoni *A kávéház* című darabjából lesz a Kőszegi Várszínházban, majd a jövő évadban Kaposváron kerül bemutatásra Schwajda György *A csoda* című műve, amin már most elkezdtünk dolgozni. Előreláthatólag jövőre is sok szép feladat vár rám.

Köszönöm a bemutatkozást a kitüntetéséhez lapunk szerkesztősege és a magam nevében gratulálok. Pályafutásához további sok sikert és jó egészséget kívánok.

Kárpáti Imre

Henry Fielding David Rogers: *Tom Jones*, Pesti Színház

Victor Hugo: *Királykisasszony lovajga*, Kaposvár

Roland Systems Group

East Europe

Koncert

Installáció

Broadcast

Előadás

Konferenciák

Oktatás

Előadás

Előadás

**Professzionális
videó és audio megoldások
minden területre**

Kapcsolat:
Roland East Europe Kft.
2045 Fővaskút, FSD Park 1.
Tel.: 06 1281 338-041
E-mail: info@rolandee.hu

www.rolandsystemsgroup.hu